

Vragen gesteld door de leden der Kamer, met de daarop door de regering gegeven antwoorden

1217

Vragen van het lid **Nordkamp** (GroenLinks-PvdA) aan de Staatssecretaris van Defensie over *het lopende onderzoek van FIOD naar scheepsbouwbedrijf Damen Shipyards in verband met corruptieverdenkingen* (ingezonden 13 januari 2025).

Antwoord van Staatssecretaris **Tuinman** (Defensie) (ontvangen 4 februari 2025).

Vraag 1

Bent u bekend met het bericht «Scheepsbouwer Damen beloofde beterschap na corruptieverdenkingen, maar zet nog steeds verdachte transacties op»?¹

Antwoord 1

Ja.

Vraag 2, 3 en 8

Kunt u inmiddels aangeven wanneer de FIOD het onderzoek naar mogelijke corruptie door Damen Shipyards zal afronden? Zo nee, waarom kunt u dit nog steeds niet en wanneer verwacht u dit wel te kunnen? Klopt het dat Damen Shipyards er door het openbaar ministerie (OM) van verdacht wordt via tussenpersonen steekpenningen te hebben gegeven aan buitenlandse overheidsambtenaren ter verkrijging van overheidsopdrachten? Zijn u lopende of afgeronde strafrechtelijke onderzoeken bekend tegen andere aanbieders in lopende aanbestedingstrajecten van Defensie? Zo ja, om welke aanbieders gaat het en van welke feiten worden zij verdacht?

Antwoord 2, 3 en 8

Over lopende strafrechtelijke onderzoeken kunnen geen mededelingen worden gedaan en Defensie heeft geen inzage in de werkwijze van de FIOD en het lopende onderzoek. Defensie beschikt niet over informatie of andere bedrijven die deelnemen aan haar aanbestedingstrajecten, onderwerp zijn of zijn geweest van een strafrechtelijk onderzoek.

¹ De Volkskrant, 16 november 2024, «Scheepsbouwer Damen beloofde beterschap na corruptieverdenkingen, maar zet nog steeds verdachte transacties op», (<https://www.volkskrant.nl/binnenland/scheepsbouwer-damen-beloofde-beterschap-na-corruptieverdenkingen-maar-zet-nog-steeds-verdachte-transacties-op-bdf6ce21/?referrer=https://www.google.com/>)

Vraag 4 en 7

Acht u het wenselijk dat binnen de bestaande aanbestedingsregels voor Defensiematerieel lopende strafrechtelijke onderzoeken naar aanbieders niet worden meegewogen? Zo ja, waarom? Zo nee, staat iets u in de weg om dit aan te passen?

Acht u het denkbaar dat Defensie materieel verwerft bij een bedrijf dat opereert met steekpenningen voor het verkrijgen van opdrachten doordat op het moment van aanbesteding het strafrechtelijk onderzoek nog niet is afgerond? Zo ja, kunt u de rationale van de moraliteit achter die stellingname toelichten?

Antwoord 4 en 7

In de Europese aanbestedingsregelgeving is bepaald dat een onderneming moet worden uitgesloten van een aanbesteding wanneer deze in de afgelopen vier jaar onherroepelijk is veroordeeld voor bepaalde strafbare feiten, waaronder fraude en omkoping.

Een lopend strafrechtelijk onderzoek en vermoedens van fraude en omkoping zijn geen dwingende grond voor uitsluiting van een onderneming bij een aanbesteding. Ik zie geen noodzaak voor Defensie om van bestaande regelgeving af te wijken.

Vraag 5

Deelt u de mening dat het feit dat Damen Shipyards eerder met de Wereldbank heeft geschikt in een sanctie voor corruptie in Sierra Leone an sich al een overweging dient te zijn in het betrekken van het bedrijf in aanbestedingsprocedures? Zo nee, waarom niet?

Antwoord 5

Er is geen sprake van een onherroepelijke veroordeling voor strafbare feiten en de genoemde schikking is daarmee conform de regelgeving geen grond voor uitsluiting van Damen Shipyards in aanbestedingsprocedures.

Vraag 6

Heeft u indicaties op basis waarvan u kunt aannemen dat Damen Shipyards inmiddels de bedrijfsvoering dusdanig heeft aangepast dat er redelijke grond is om te vertrouwen dat corruptie in de toekomst niet meer voor zal komen? Zo ja, welke?

Antwoord 6

Damen Shipyards heeft sinds 2014, deels mede onder toezicht van de Wereldbank, een verbeterprogramma op het terrein van compliance doorgevoerd. Zo zijn de interne maatregelen aangescherpt. Er is onder meer een nieuwe gedragscode opgesteld en het eigen personeel is getraind in het herkennen van verdachte situaties. Daarnaast heeft Damen Shipyards een interne commissie ingesteld die alle overeenkomsten met agenten goedkeurt en periodiek alle bestaande agenten beoordeelt. De Wereldbank heeft Damen Shipyards in 2017 van haar uitsluitingslijst afgehaald. Damen hanteert al meer dan tien jaar een compliance-programma dat wereldwijd van toepassing is op alle Damen entiteiten, hun medewerkers en derde partijen die voor Damen opereren. Dit programma wordt periodiek gecontroleerd door de externe accountant en beschreven in het jaarlijkse Corporate Sustainability Report.

Ook heeft Damen Shipyards, na een korte uitsluiting in 2016, weer toegang tot de exportkredietverzekeringen (EKV'n) van de Nederlandse Staat. Atradius Dutch State Business (ADSB), dat namens de Staat EKV'n uitvoert, heeft het compliance beleid van Damen Shipyards als gedegen beoordeeld. Wel geldt onder de EKV, voor Damen Shipyards, nog steeds een verscherpt toezicht. Dat betekent dat Damen Shipyards bij EKV-aanvragen extra informatie moet aanleveren over de mogelijke betrokkenheid van derden. Ook voert ADSB sinds 2016 jaarlijks een Customer Due Diligence uit. Hieruit is tot op heden geen informatie over mogelijke nieuwe corruptiezaken naar voren gekomen.

Vraag 9

Kunt u deze vragen afzonderlijk beantwoorden?

Antwoord 9

Vanwege de samenhang van vragen geef ik u bij enkele vragen gebundeld antwoord.